

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rott minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai szétküldéssel:

Egész évre . . . . . 6 ft. pp.

Fél évre . . . . . 3 ft. pp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozfordásáért rendelést tehetnek
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsi utca 69. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Előfizetheti helyben a szer-
kesztőségnél, vagy a helybeli könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál a szer-
kesztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven fölvetetnek. A
beigatásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. krajcárnyi díj szá-
mitatik.

Kiadó hivatal: belváros, el-
nöki utca 62. szám Heil Adolf
könyvonalozó intézetében.

Kedd, october 26. 1858.

17. szám.

Első évi folyam.

Kinisy Pál.

(Folytatás.)

Nem volt többé csatarend, nem látszottak a hadi fordulatok; már a jeladók is eltünedeztek, csak ahánykodó zászlók mutaták: hol harcol a magyar, hol győz a török. Szerenesétlen fölzaklatott magyarok ti nagyon kevesen vagytok, ti már nem győzhettek; Vezértek már a haldoklók hullái közt fekszik, szép paripája is mellette nyugodt el. Hogy azon nem gátolható, a halva is hű társak hullái védik; nyugodjatok békében; — még ne. — —

Még ne, — figyeljetelek egy kissé. — Mindjárt új harc keletkezik.

A halomokon embertömeg gomolyodik, az eltiprott bokrok az áthaladott nehéz léptek miatt nem bírnak fölemelkedni; már a halom alja is népesedik; most egyszerre kürtök harsannak meg, s az ellenség oldalában Kinisy páncélos vitézei, Rozgonyi huszárai s Jaksich Dömötör rácai jelennek meg. Régóta hallák már a viadalt, de siettek is, hogy el ne késsenek. Még jókor jöttek.

Mitsem tud mindezekről Báthory, noha bizonyosnak hitte Kinisy megjelenését, ismert zúgás verődik fülebe, de a megszokottság semmi ujságvágyat nem hozott.

Mint felhőszakadás rohant alá Kinisy; meg sem állapodott, hanem mint szokta, mindkét kezébe kardot ragad, s jobbra balra kikerülhetlenül osztja a halált. Mint sértett oroszlány ront előre, véres fegyvereket villogtat, s a mit csak útjában talál, rémületes pusztítással silányít tönkre mindent. Haragja nagyobb, mint az ozman sereg, hangja hatalmasabb, mint a kürtök harsonája. Már egyes emberei a magyarokig hatoltak, s szemei mindegyre hasztalan keresék Báthoryt; nevét fennen hangoztatja, nincs reá viszhang. A tér közepén még erős viadalt lát, s arra tart; mert a dolog azt gyaníttatá vele, hogy azon vidéken kell lennie a vezérnek is élve még, vagy halva már.

Kinisy most odáig tör utat, a harc fordulatára s a hős menydörgő szavára a halottak közül a sebzett hős is kiemelkedik. Kinisy itt van! Kinisy harcol! harsog fel az épülő magyar sereg, rajta társak! bizzunk, Isten harcol mellettünk!

Még a sebzettek is fölkászálódtak; mintha sirból emelkedtek, és új életre támadtak volna föl, oly meleg örömmel csatlakoztak Pál harcosaihoz. Most már ki lön mérve határa életnek halálnak. A csata reménye megfordult, a magyar fegyverek magosan villogtak, minden csapásra egyegy élet hörgött el. A viadal nem tarthatott soká.

Az élethalál harc alig tartott egy futó óráig, vége lön csakhamar mindennek, már csak futók és üldözők küzdelmei látszattak. A törököt csak lába vagy lova mentheti; tábora, rablott zsákmánya, diadalmas fegyverei és zászlai, mind mindene zsákmányul esik; fut a merre futhat, hogy irmagul haza juthasson.

Ali kétségbe esett, emberei elhullottak, szétfutottak, elhagyták; mit tegyen? ruhát cserél, nyelvet hazudik, s az éj homályában egy pásztorfegyverhóba húzza meg magát, s kora hajnallal így szól szállásadójához: Jelentsd föl, hogy gazdája voltál Ali bégnek; erre lóra pattan, s villámként tűn el a sötétben; ez volt vége a vérküzdelemnek.

Még nem volt vége; — a magyarok diadalmaik után rendesen lakmározni szoktak. Már beállott a sötétlő éj, a távozott napot sok ezer nem látta a vívók közül, noha a kelőt örömmel üdvözlék. A győztes vezéreknek nem volt sok idejük, tehát mindjárt a csatatéren ülték meg a tort; élelmi szert, bort szolgáltatott a zsákmány, kedvet a diadal. Megrendültek a kürtök, magasra szállt a dalok hangja, megcsendültek a poharak. A foglyók is, kiket az imént szabadított meg a győztesek karja, részt vettek a lakomában. A gyomorvágyai már teljesen kielégítvék; hátra van még a felhangolt kedély adója, ezt is le kell róni. Táncreperdülnek a fürgé lábak, természetesen e műtétel csak a hullákkal fődött csatatéren járhatott le. Volt vig-ság és nevetés.

Most Kinisyre került a sor, ő is meghajolt a közkívánatnak. Mátvás csatasoraiban nem volt nőnek helye, tehát egymás közt járták meg a győztes vitézek. Kinisy a halottak országába ment táncársért; lehajol egy körüle fekvő roppant török testhez, felkapja azt minden segély nélkül fogával, magasba emeli rendetlen nyakával, s társai iszonyú kacagása közt oly sebesen és mesterségesen pörgött meg vele a körben, hogy

megrongáltatván, az erdősz azok kiigazítására indult ki, és ott faragásolni és kalapálni kezdett. Volt ugyan ki őt az üzekedés idejére figyelmezteté, de annak dacára történt, hogy a hímszarvas őt véletlenül hátulról megtámadta, szarvaival felkapta, földhöz verte, és úgy össze vissza tiporta, hogy a szerencsétlen rövid időre lelkét adta ki.

— Neuzinán f. hó 9-én a rendőrség három rablót fogott el. Egyike közülök Nagy, másként Buzogány István, már hírhedett legény, ki a nagybecskereki megye börtönből megszökött; társa Nagy Antal szökevény katona; a harmadik egy adai lakos.

— Szókán, szintén Torontálban W. S. rajta kaptott, midőn éppen egy ottani lakos szénaboglyáját felgyujtogatta.

— Donati üstököse búcsut vett tőlünk, és pusztá szemmel már nem láthatjuk. Hol lesznek poraink 2000 esztendő múlva midőn ismét földünkhöz közeledik? és akkor is találand-e azon a mostaniakhoz hasonló viszonyokat!?

Temesvári ujdonságok.

* Mi híreket hoztak nekünk az utolsó napok? Ezt tán röviden el lehet mondani. Alig hallgatott el a hírharang a jozsefvárosi templomrablás említésével, melynek elkövetője elfogatván az ezen bűn ismétlésével gyanújában van, — és már is két új rablóról kell említést tennünk. Temesvár legjáratosabb utcáján, és piacán áll Gotthilf bankárnak boltja, ki boltjának ablakaiban pénzes tálcákat és érték papirokat tartogatni szokott, üzletének kirakatjaként. Éjjel october 13-ról 14-dikre ajtáját az utcáról betörték, arany és ezüst pénzeket, meg a papirokat összesen 2300 pfnyit értékben kirabolván. — Kevéssel azelőtt a tartományi főpénztárnál is rablás történt. Ezen intézet a helytartóság épületében el van helyezve, és vert pénzének egy részét a pincében tartja; a rabló oda be tudott jutni, és egy hordót pénzzel elvitt. Hanem a tartalom csupa 2 krajcárosokból állt, és így értéke nem volt több 100 forintnál. Egy kocsis, ki ott szállásol gyanússá tette magát egy esendőr előtt, az által hogy a kocsmában a kártya mellett csak úgy szórta a két krajcárosokat. Istállójában kutatás történvén, a szalmában még egy bevarrt, és egy már felvágott zacskót találtak. A kocsis becsipetvén, azzal állt elő, hogy a lopást két egyén követte el, kik az elnöki utcáról a pince ablakán lebecsátkoztak, és így 5 pénzes zacskót ellop-tak, mit ő látván elfogatásukra sietett. A rablók megjídvén csak 3 zacskóval szökhettek meg, a kettő nála maradt vissza. Hogyan tudta kocsis uram, hány zacsko raboltatott el?

* Színházi játékrend. F. h. 19. Ein Lustspiel, vigjáték Benedixtől; 20. Zampa, Herold operája; 21. Der natürliche Sohn, színját. Dumastól; 21. Schicksals Brüder, vigját. Feldmanntól; 23. Jüdin, opera Halevytól; 24. Waisenbub, bőhözat Bergtől; 25. Porträt der Geliebten, vigj. Feldmanntól.

* Vasárnapon, az az f. h. 17-én a lunkányi fürdő intézet részvényesei közgyűlést tartottak, még pedig igen viharost. Kellemetlen expectoratiók a köztiszteletű elnököt, Gabriel kanonok urat arra készték, hogy elnökségéről lemondjon, és a gyűlés termét odahagyja. E körülmény a hátra maradt tagokat nagy zavarodásba ejté, és csak a fejedelmi biztos, Stojanovics Mladen helytartósági titkár ur tapintatteljes közbenjárásának volt köszönhető, hogy a fentisztelet elnök ur lakásáról ismét a gyűlés helyére jött. A tanácskozás rendes folyamába jövé, határozattá lön, hogy a lunkányi hidegvizgyógyintézet társulata vagyonának szenvedőlegessége miatt feloszlassék. A számadások rendbe hozatalára, és a liquidálás elővételére, úgy szinte a társaság ingó és ingatlan tulajdonának árverés utján eladására egy három tagu választmány hatalmaztatott fel, fentartván a jóváhagyás jogát egy utolsó közgyűlésnek. A társaság jogainak védelmére Banovits ügyvéd ur fel fog kéretni.

* Sárközy magyar zenetársaságának jövetelét várjuk Zombolyáról.

* A városi színházban october 11-én a Sonnwendhof adatása alkalmával vak tüzlárma következtében nagy zavar támadt. A közönség legnagyobb része kifutott, a játék félbeszakadt, színészek és közönség egymással szót váltottak, míg végre némi számszerinti hiánnyal a nézők ismét helyüket elfoglalták. Maig sem tudjuk ki okozta ezen zavart, mely könnyen szerencsétlen kimeneteli lehetett.

☞ Színházat említvén, meg nem állhatjuk, hogy Szabó József igazgató urnak ki ne nyilatkoztassuk, miszerint mi és közönségünk különbet várunk tőle, mint a mennyiben eddig részesültünk. Panaszunk szintegy a személyzetre mint a repertoireira vonatkozik. Sokkal inkább meg vagyunk győződve az igazgató urnak jó szándokáról, mintsem kétségkedhetnénk, hogy a szintoly jó szándoku figyelmeztetéseket tekintetbe veszi. Külömben is nem azok a barátok, kik szembe hi-zelegnek, hanem a kik kimondják, midőn valami nincs rendén. A Szabó ur által szerződttetett személyzet számos, számosabb mintsem kellene, és ennek tulajdonitjuk mi, hogy a minőségben hiányos, a mi a mennyiségben sok. Őszintén megvallva, személyzeténél alig van 3—4 egyénnél több, a ki vonzó erőt képes volna gyakorolni a közönségre, ellenben egyes szakmák vagy éppen nem, vagy oly gyengén vannak betöltve, hogy e miatt a legérdekeseb darabok látásáról le kell mondanunk. Ha nem is követeljük, hogy classicai darabok gyakrabban adassanak elő, — hisz a körülmények bennünket mérsékletre tanítanak, — de azt még is várjuk, hogy neme-sebb szerkezetű, és irányu színművekkel ne csak hébe hóba mintegy kivételesen találkozassunk. A magasabb tragoedia ránk nézve tán valami elérhetlen, de a társalgási darabok többszöri megfordulta a színpadon, tán pótolná a magasabb költészet élvezet némileg. Majdnem valamennyi előadásban a legkirívóbb hiányokat észrevehetni, és ezért van, hogy egy jeles énekesnők utolsó fellépése alkalmával oly annyira leszállt közpörszerűsége aluli környékéhez, hogy alig ismer-tünk rá a közönség kegyeltjére: némely színészek pedig ugy látszik el nem találják a közönségnek tartozó tisztelet mérté-két, és vagy szemükkel integetnek ismerőseiknek, vagy azt oly tudatlannak tartják, hogy észre sem fogja venni, ha pa-rasztiszolga szerepében fellépő színész, kit külömben jelesünk közzé számítjuk, a legfinomabb készítményű, arany gombokal, s mellttükkel ellátott inget magára vesz. A repertoireira nézve már más helyen ki volt mondva, hogy elégedetlenséget szül. Az ujdonságok abból, akár operát, akár dramát értsünk, teljesen kirekesztve látszanak, még a régieket is szeretjük ha a javából történik a választás. Azonban ne vélekedjen senki hogy mi nagyobb városokról veszünk mértéket, mert könnyen lehetne hebizonyítani, hogy csak saját színházunk multja le-beg előttünk. Páholyok és földszinti helyek ára fölemeltetett, — azt az áldozatot a közönség szívesen hozza, mert ama reményben éi, hogy az igazgató ur oly intézet élén érzendi magát, melyet a mai világban a mivelődés egyik hatalmas tényezőjeül tekinteni szoktuk. Ohajtjuk, hogy soká ne halasz-sza ama reformokat, melyek hol volnának foganatosítandók, az ő tapintata könnyen fogja kitalálni.

Szerkesztői távirida.

H. urnak Kaposvárótt. Ezennel felhatalmazzuk önt, hogy elő-fizetési ivet saját maga készítsen, és evvel a Delejtű érdekét előmozdítsa. Fáradozását minden esetre egy pártolásra méltó vállalat érdekében teendí, és ez előre már köszönetet érdemel.

G. urnak Tirolisban. Kedvesen meglepett önnök küldeménye, és legközelebb közöltetni fog. A beces adatok, az érdekes előadás nem té-vesztendik hatásukat olvasóinkra. Kérjük a folytatást.

L. K. Aradon. Említett két cikkét mind eddig nem kaptuk meg. Le-velének végső részét illetőleg mindent el fogunk követni, a mi állásunk-tól telik.

Kiadó és felelős szerkesztő Pesty Frigyes.

Porcellan-, köedény- és üvegárúkereskedés Temesvárott.

NICOLITS J. D. ÉS TÁRSA

(belváros, bécsi utca 95 szám.)

ajánlják jól felszerelt porcellan, köedény, és üvegáruraktárukat különösen válogatott porcellán-, tábla- ét-terikékek 6—24 személy számára, kávé- és thea-terikékek 2—12 személy számára, izletes virág-öblönyök (vázák), alakok, reggeli asztalékek 1—2 személyre, kenyér-, lepény- és gyümölcs kosárok, tökéletes mosdókészület, kávé- és theacsészek, írószerek, dezerttányérok stb a legfinomabb és legdiszebb izlésben.

Ajánljuk ezenkívül jól felkészült ÜVEGÁRU-RAKTÁRUNKAT

minden kigondolható és színemallos üveg,- fényezés,- és pipere tárgyakat, mint: tábla és likörakvány, szobalámpák, virágöblönyök borítópallackok, cukrosszelencék, rhum és illattartók stb. továbbá kristályban hengergett, és szélencsiszolt tábla- és dezert-ívó-terikékek 6—24 személy számára; mindennemű köszörült félfinom és közönséges vendéglői edények, az osztrák mértékhez szigorúan alkalmazva, valamint minden alakzatu különös bor-rhum- és likör boutelliák;

nagy válogatmány közönséges és cseh Sollinablak és kapuzati üvegtáblákban.

Igen szép válogatás történhetik gazdagon díszített minden nyagyságu

arany- blondell- és fakeretű tükrökben

vannak itt minden nagyságu képkeretek, pipere- és álló tükrök, uri- és hölgyi szekrénykék, dusan csinotott virág- üveg és arany csillárok, 4—12 karuk, mindennemű függönyzeti tárgyak és bármi ezen szakmába vágó iparcikkek, melyek nagy vagy kisebb vételnél egyiránt a legjutányosabb gyári árakon adatnak.

(40)

Subscriptions - Einladung.

(1)

In der Buchhandlung von G. F. L. Sellheim in Temesvár pränumerirt man

auf

Das Pianoforte.

Ausgewählte Sammlung neuer Original-Compositionen

unter Mitwirkung der berühmtesten und beliebtesten Componisten

redigirt von

Dr. Franz Liszt.

Zweiter Jahrgang. In 12 Heften von 3—4 Bogen hoch Notenformat elegantester Ausstattung.

Subscriptions-Preis: Der Jahrgang von gegen 40—50 Bogen nur Chl. 3.—oder fl. 4. 48 kr. statt des gewöhnlichen Notenpreises von ca. Chl. 8.—oder fl. 12. 48 kr.

Das „Pianoforte“, dieses neue grossartige Unternehmen, das im vorigen Jahr mit voller Zuversicht begonnen wurde, hat den glänzendsten Erfolg gehabt. Es findet sich in allen Salons, in allen Familien, wo Interesse für bessere neue Musik ist.— Tendenz und Ausstattung dieses Unternehmens sind von dem Publikum wie von der Kritik rühmend anerkannt und bleiben desshalb unverändert.

Ich mache neue eintretende Abonnenten auf den soeben beendeten ersten Jahrgang noch besonders aufmerksam, und gebe statt jeder weiteren Empfehlung nachstehend dessen reiches Inhaltsverzeichnis:

Fr. Liszt. Prélude.—A. Dreyschock. Phantasiestück.—Köhler. Melodiendialog I.—J. Benedict. Salonstück.—C. Reitnecke. Nocturno.—Fr. Smetana. Charakterstück an Rob. Schumann.—Ch. Mayer. Chanson sentimentale.—J. F. Kittl. Consolation.—St. Moniuszko. Polonaise I.—R. v. Hornstein; Minnelied.—W. Taubert. Stuttgart.

Lied und Reigen.—W. Krüger. Duettino (Romance sans paroles)—L. Ehlert. Traumgebilde.—W. Kalliwoda. Scherzo.—C. Evers. Bouquet de Stirie.—J. Raff. Tanzcaprice I., Boleros.—A. Jaell. Gruss an Venedig.—F. Smetana. Wanderlied (Charakterstück).—Ed. Frank. Lied ohne Worte.—A. Löschhorn. Scherzo.—Rud. Viöle. Caprice-Etude.—Rod. Willmers. Roccoco.—J. Raff. Tanzcaprice II., Walzer.—H. Dorn. Prélude-Caprice.—Fr. Kroll. Polka-Rondo.—J. Schäffer. Notturmo.—Fl. Miladowsky. Impromptu.—O. Walther. Frühlinglied.—H. v. Bronsart. Polonaise.—W. Krüger. Legende.—J. Abenheim. Albumblatt, Lebewohl.—A. Winterberger. Serenade.—St. Moniuszko. Polonaise II.—L. Köhler. Melodiendialog II. und III.

Zur Aufbewahrung dieses Jahrgangs liess Unterzeichneter prachtvoll in Leinwand gepresste Enveloppen mit Goldtitel anfertigen, welche durch die obige Buch- und Musikalienhandlung zu dem sehr billigen Preise von nur 15 Sgr. oder 54 kr. zu beziehen sind.

Eduard Hallberger. Verleger

MOLL

SEIDLITZ PORA

Az utolsó világműkiállításán a hivatalos „Wiener Zeitung“ számai szerint minden hasonnemű házi gyógyszerek közt **egyedül csak ez** tüntetett ki **éremmel**, s a nemzetközi esküdtseknek ezen főhatalmu nyilatkozata által e készítmény fölülmulhatlan minősége és dicséretreméltósága a bel és külföld minden hasonnemű készítményei irányában elvitázhatlanul bebizonyított.

Egyedül központi szétküldő raktár: Bécsben a „golya“ című gyógyszerárban, Tuchlauben, Wandl-szálloda átellenében.

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 frt. 12 kr. pp. Pontos használati utasítások minden nyelven.

Ezen, ezer példákban és sok évi tapasztalás után mint kitűnőnek bebizonyult Seidlitz-porok városos és vidéken most már oly általános elismerésre találtak, miszerint azoknak híre jelenleg az ausztriai birodalom határain messze tulerjed. Hogy mit képes mivelni Moll Seidlitz-porainak biztos gyógyszerje, nevezetesen **gyomor és alhasi bántalmaknál**, s hogy azok mily jelentékeny segélyt nyújtanak májbetegség, hasszorulás, aranyér, szédülés, szivdobogás, vértodulás, gyomorgörög, nyálkásodás, gyomorégetés s külömbféle nőnemi betegségeknel azt már mint bebizonyult tényt kell elismerni és számos gyenge idegzetű személyek e porok okos használata által már gyakran lényeges könnyebülést és új életerőt nyertek.

☞ **Temesvárott** rendeléseket fogad a fenebbi gyógyszerekre **Uhrmann M.** papir- és mű-árus úr.

☞ **Wichtig und von besonderem Interesse für alle Pferdebesitzer.** ☞

Soeben verließen die Presse: Die zweite Auflage von

J. S. Rarey, die Kunst wilde Pferde zu bändigen

Aus dem Englischen. — Preis 30 fr.

☞ Die starke erste Auflage wurde binnen 6 Wochen vergriffen. ☞

Als Gegenschrift hierzu: „Herrn Rarey's Pferdebandigung im Lichte ihres praktischen Werthes.“

Hypnologische Betrachtungen über Zähmen und Thätigmachen überhaupt, nebst specieller Anleitung zur Longe-Arbeit und zum Einführen mit dem lebendigen Wagen von einem höheren k. k. Kavallerieoffizier. — Preis 40 fr.

Der Verfasser, durch praktisches Wirken und mehrfache Schriften über Hypnologie rühmlichst bekannt, gibt hier eine interessante Beleuchtung der Rarey'schen Methode der Pferdebandigung.

Herr Rarey's Künste haben in Bild und Wort die Kunde durch die halbe Welt gemacht. Die Vorstellung seiner Methode gaben dem Verfasser Veranlassung zu untersuchen, ob Herr Rarey wirklich nicht ad personam, sondern im Principe eine bedeutende Erscheinung des House manship sei, oder ob man der alten Reitkunst mit allem was daran hängt, wieder einmal gehörig unrecht gethan hat.

Wien den 23. September 1858.

C. Gerold's Sohn Verlags-Buchhandlung.

Biztosítási jelentés.

Az első magyar általános biztosító társaság alulirt főügynöksége szerencsét vesz magának köztudomásra juttatni, hogy a temesvári Jozsefkülváros és annak környékére szóló ügynökségét

Matyus András

urra ugyanott ruházta, kit is ezennel minden biztosítási ügyekben legbuzgóbban ajánl.

Temesvár september havában 1858.

A főügynökség

Bandl testvérek.

Hivatkozva ezen fenebbi hirdetésre, bátorkodom a t. c. közönségnek közbejárásomat minden biztosítások elintézésében felajánlani, még pedig:

a) Tűz károk ellen házakra, és minden azokban foglalt ingó tárgyakra, gépekre, áruraktarakra, gazdasági készletekre és marhákra.

b) Vizen vagy szárazon utazó javakra, és azon sok veszélyeztetések ellen, melyeknek kitétetvük.

c) Jégverés ellen.

Programmok, biztosítási árjegyzékek, és biztosítási követelmények az alulirtnál ingyen kaphatók, ki is minden egyéb tudósítással a legnagyobb készséggel szolgál.

Temesvár september havában 1858.

Matyus András,

az első magyar általános biztosító társaság ügynöke.

(1-1)

Nyomatott Hazay M. és fia Vilmos betűivel Temesvárott.

(35)

Széna és lóhere eladás.

Temesvártól másfél órányira fekvő Bukovetz helységben az ottani uradalomnál nagy mennyiségű lóhere, és egészen száraz, még az idei nagy esők előtt lekaszált széna készlet nagyobb vagy kisebb részletekben azonnali kész fizetés iránt eladható. — Alkuszok meg nem hallgattatnak.

Közelebbi utmutatásokkal szolgál **Ondreykovits József** ügyvéd ur a káptalani téren, szerb. ujjépület, 1-ső emelet.

(2-3)

(34)

Nevelőnö kerestetik.

mely, ha a francia és német nyelvben tökéletes jártassággal bír, kedvező feltételek alatt, mint ilyen alkalmazást nyerhet egy a falun tartozkodó uraságnál. — Közelebbi utmutatásokkal szolgál **Ondreykovits József** ügyvéd úr, lakik a káptalani téren, szerb ujjépület, első emelet.

(2-3)

foglalkozásait inkább herculesi mütétnek mint táncnak lehetett volna elnevezni.

Most a halottakra került a sor, elsőbb számba vettek, aztán eltakarítottak. A miéink közül elhullott 8000, 2000 száz, oláh és rác; Pray a mieink összes veszteségét teszi 8000-re. Az ellenfélből csak a csatatért földte 30000, hányat emésztett föl a futás, a folyók, a patakok, a feldühödött nép, nem volt ki össze-számította volna.

Erdély ennél beszélőbb győzelmet nem látott, Kinisy és Báthory emlékeesebb viadalt nem vivhatott! Mátyás szorongó lélekkel várt a diadal kimenetere. Az említett nevek szép reményre jogositották ugyan, de mi volt a parányi erő 100,000 böszült harcos ellenében?! azonban szélszárnyra ülnek a futárok, megvizszi a legvérengzőbb ütközet dicső eredményét; a királyt rendkívüli öröm fogja el, s hálaünnepet rendel országSZerte. Megjelen maga is neje is Beatrix Buda őS templomai-ban, forró hálákat mond a Mindenhatónak; mert e győzelemmel a veszélyek legnagyobbika veretett szét. Annyi bizonyos, hogy ha K. és B. leveretnek, a király legvitézebb harcosait veszti el; s mi leendett a török diadalnak vége, azt a körülményekből csak sejtenünk, de kimondanunk nem lehet.

Báthory, az annyira kegyes szívé mint bátor lelkü csatár, a nagyszerű vérküzelem és diadal emlékére, a hol majdnem végleg elvérzett, kápolnát rakatott, annak fenntartására évenként 100 aranyat rendelt, utóbb pedig saját, ezüstből öntött páncélos álló képét küldötte oda hálás tisztelete nyilvános jeleül a B. Szűz tiszteletére. — A kápolna már eltűnt, Báthory, Kinisy messze távoztak tőlünk, de 1479. s october 13-ka sohasem menend feledésbe; a kenyérmezői diadalra emlékezni fognak, a mig magyar fogja szántani a vérrel öntözött mezőt.

(Folytatás következik.)

Szeleburdi Miska naplójából.

Temesvár septemberhó derekán. Elmúlt a temesvári szent mihályi vásár is.

Csak Homer születéshelye felett folytatott hét város oly meleg vitát, mint az idevaló vásárok jövő helye felett két város.

A temesvári vásárnak majd ugy megadtam én is az árát, mint az ki egyszer kérdezte: mikor lesz Pílen vásár?

Mert mielőtt a vásárok kérdése eldöntetett volna, bátorkodtam egy jösefvárosiaknak tartott egyének társaságában oda nyilatkozni: miszerint a vásárok tartására még is legcélszerűbb helyet Jösefváros nyujtana.

Azonban nem sokára észrevehem hogy darázs-fészekbe nyultam, mert a vendégek gyárkúlvárosiak lévén szépen kifizettek apró pénzzel, és becsületesen megmostak szappan nélkül.

Hibámat jó akarván tenni, majd ugy jártam mint

az, ki egy társaságban kérdezé a mellette álló férfitől: ki azon csúnya nő? — feleségem, — nem ezt értem (egy másikra mutatván) — hanem a másik fertelmes pofát? az leányom.

Én is az első baklövést szépiteni ohajtván egy másik asztalhoz ültem, de ekkor csak igazán felültem.

Mert a vásárok kérdése kerülván ismét szönyegre azt mertem állítani, hogy a Gyárváros még is tán legcélszerűbb hely a vásárok tartására nézve, hanem alig ejtettem ezt ki, már azonnal észrevehem, hogy nem találtam fejére ütni a szegnek, mert ezen társaság jösefvárosiakból állván, felkeltek mind az asztaltól és ott hagytak mint Szent Pál az oláhokat.

ÉS miután minden elővigyázatomban mellett a kása kétszer égette meg számam, valahányszor a vásárok kérdése pendittetik meg, borsodzik végig a hátam.

Azért egy másik társaságban véleményem a vásárok hol tartása iránt kérdeztetvén, mást nem tudtam mit felelni, mint: ne is kérdez, csak üss.

Ekkor tanultam meg, hogy mi nem éget, ne fűjd, mi nem fáj, ne kötözd.

Ambár igaz is, ne seperjen senki más, hanem mindenki saját háza előtt, noha Temesvár sok utcáiban nem az a baj, hogy más háza előtt sepernének, hanem az, hogy még saját kapuja előtt sem igen szokás seperni.

Azért sok helyen annyi a mindenféle szemét, hogy mindenki nyissa ki szemét, ha félti tyúkszemét.

A mi a vásárt illeti az engem tulajdonképen nem is érdekelt, mert venni nem volt mit és miből, az árulókat pedig nézni nekem nem nagy élvezet, láttam én életemben árulót eleget.

Sőt inkább örülnék ha árulót nem is ösmertem volna soha, nem hogy még felkeressem őket.

Volt a vásárban különböző árulók is, csak Szent Mihály lovának nem volt semmi becse, de hogy is lenne, midőn kiki tudja, hogy elébb utóbb ugy is reákerül, ha egyszer kirántották alóla a pokrócot.

Az ökröknek leginkább volt keletjük, ezeket összevásárolták, és Bécsbe hajtották, ámbár ökor csak ökor marad, ha Bécsbe hajtják is, ez régi dolog, ugy szintén az is, hogy az ökor az marad, ha Bécsből ide le is érkezik.*)

Ambár ha a vaspálya oly sebesen járna mint e hó 18-án midőn 1/2 8 óra helyett éjfél után érkezett ide, igen könnyen történhetne, hogy a tinó mig Bécsbe érne mint ökor szállna ki, a nélkül, hogy szüksége volna azon atyai tanácsot követni: tanulj tinó ökor lesz belőled.

Noha látni az életben elég oly ökröt, mely mint tinó semmit sem tanult, és még is országos, cimerez ökor vált belőle, s szarvainak nagyságával felülmúlt minden eddig ösmert állatokat.

A szarvak az életben igen gyakran nagyon is jó szolgálatokat tehetnek, mert más bizonyítványok hiányában, a legjobb maturitaets-zeugnisok.

Ezelőtt azt szokták volt mondani, a kecske sem

*) A kinek nem inge ne vegye magára.

menne a vásárra, ha nem hajtanák, de most ezek is okosabbak lettek, átlátják már ők is, hogy elhegedülte szent Dávid azon időt, midőn opponálni, resistálni, repraesentálni lehetett.

Most nem annyira a repraesentirozás, mint praesentirozás ideje.

És mind a mellett, hogy a kecskék önkénytesen mennek jelenleg a vásárra, mégis meglátszik rajtuk, hogy nem annyira mennek mint menetnek.

Szegények majd oly önkénytesen mentek ők is mint az egykori önkénytes, kit a kocsi lajtorjához kötöttek, és a kapitánynak ezen szavakkal adtak át: jelentem alázatosan hoztunk egy önkénytest, — hol van? — oda van kötve a kocsihoz.

Az ily önkénytes majd úgy érezhette magát mint az egykori ágyban fekvő beteg, kitől valaki kérdezé: betegnek tetszik lenni?

De nem is ér semmit kötekedni ott, hol könnyen kötélre kerül az ember, és azért sokkal jobb jámbor keresztény módjára mindent elhinni, mint később — kötve hinni.

Azért sok ember megbánta már, hogy annyira hagyta jutni a dolgot, miszerint bételyesedett rajta az, mit a magyar mond: ezt csak kötve hiszem.

Mézes kalácsos sátor is volt a vásárban elég, csodálkozom, hogy még találkoznak emberek, kik szeretik a mézes kalácsot, beérhetné kiki azon mézes madzaggal, melyet száján huznak keresztül.

Azon mézes szavakkal is megelégedhetne mindenki melyekkel mai nap fizetni szokás.

Hogy többen egy gyékényen árultak, meg nem lepott, a közéletben láttam én sok példáját annak, hogy többen egy követ fűjnek.

Ez nem ujság, hisz majd minden nap látni olyanokat, kik egy csónakban eveznek.

A vásár általjában rossz volt, minden oldalról nem lehetett mást mint csupa panaszt hallani, jele annak, — hogy bizon csehül vagyunk.

A kosárcsinálóknak még is legrosszabb vásárunk volt, mert a kérők a mai világban ritkák lévén, a leányoknak sem igen van kedvük, még alkalmuk kosarakat osztogatni, és azért nincs is ezeknek semmi keletjük.

Ámbár ritka eset is most hallani, hogy valakinek kitétték a szürét.

Ros idők járnak mind arra, a mi eladó, nem csoda tehát hogy az eladó leányokra is ezek nem legkedvezőbbek.

Csak a szájkosarakra most legjobbak a körülmények, mely oknál fogva az illető kosárcsinálók ezeket fogják ezután nagyobb mennyiségben készíteni.

Ez tán meg fog később többeket óvni, hogy ne kénytelenitessenek oly hamar a fübe harapni.

De a szájkosarak is maholnap feleslegesek leendenek, mert ha sokáig így megy, úgy sem lesz soknak mit harapni.

A kis csupor volt a vásárban egyedül kapos, mert kis csupor hamar felforr.

Laci konyha is volt elég, de ez mint általjában

minden idegen konyhát kerültem, mert gyakran megittuk már mi annak a levét, mit mások főztek.

De nem csak megittuk, hanem még torkunkra is forrt.

Az ily országos vásárok alkalmával szoktak sütni főzni, legtöbbet pedig lefőzni.

Ha valakit lefőztek, mindjárt meglátszik rajta, mert úgy megy, mintha leforrázták volna.

A zsebvagókra sem igen kedvező a szél, üresek a zsebek általjában mindenütt, kizsebelték azokat mások.

Mai világban több van mit nyelni mint zsebre tenni.

Egy tolvajt ezen vásárban a rendőrség elfogván azzal mentegeté magát hogy ő nem oka, mert már a régi deák közmondás mondja: „Occasio facit furem.“ — Ki tehet róla: az alkalom — azért kérte hogy jövőben tiltassanak bé a vásárok, mert könnyen ismét hasonló kellemetlen situatióba kerülhet.

Egy parasztfiú hallván, hogy a statusfoglyokat szabadon bocsátják, ment kérni, eresztenék ki testvérét ki szintén statusfogoly, — a kérdésre miért ítéltetett el, azt felelé: csikót lopott.

A mostani vásár alkalmával bizonyosan több ily statusfogoly került hűrokra.

Az ily foglyokat előbb hegedübe, ha nem is hegedü szó mellett kísérték, most pedig pereche viszik, azért van soknak oly nagy respectusa a perecestől.

A vásár helye jónak bizonyult be jelenleg, mert nem esett, majd meglátjuk milyen lesz a vásár ha több napig esni fog egyszer, akkor lesz sok sár de kevés vásár, itt is több napi esőzés után oly feneketlen a sár mint a papzsák.

Arra látom, figyelmeztetnem kell a tisztelt olvasókat; hogy a vásár idejében nevemnapom is volt, — mert vásárfiát nem hozott nékem senki. De talán egy másik korszerű név volt annak oka, mely ugyan azon héten ünnepeltetett.

Levelezések.

= St. Louis, Missouri, É. Amerika, septemb. 20. 1858. Mily roppant erőlködések történnek Amerikában a közlekedések érdekében, leginkább a csendes tengerig vezető postai utból kiviláglik, mely most legujabban létre hozott. F. hó 16-kán t. i. új szárazföldi posta életbe lépett St. Louis és Memphishől San Francisco-ba, és ez oly összeköttetés, mely fontosságára nézve nem sokat enged a tengeralatti távirásnak Europa és Amerika közt. Ezen postai közlekedés előfutárnak tekinthető a vasutaknak és táviráknak melyek bennünket nem sokára a csendes tenger partjain hamar felvirágzó államokkal folytonos érintkezésbe hozandnak. Az egyesült államok legtávolabb pontjai az által a központhoz közelebb jutnak, a vidékek, melyeken keresztül vezet, a mivelődésnek megnyitvatnak, és az utazás Californiába minden iszonyát elvesztendi. Az új postai uton az utazónak sem tengeri betegségről, sem hajótörésről,

sem az Isthmus féle lázokról nem tarthat. Az említett postai közlekedés következő vonalon megy: St. Louisból a Pacific-vasuton Springfield-ig, azután Fayetteville és Fort Smith (Arkansas) Sherman, Fort Belknap, Fort Chadburn (Texas) Pecos, El Paso, Sordiers Farewell, Tucson (Arizona) Gila, Fort Yuma (Californiában) San Bernardino, Fort Jeson, Viselis, Firebanghs Ferry-ba és végre San Franciscoba. — Ezen uton az árak közelkezők: az utijegyek a Pacific vasut terminusától, avagy Memphistol San Franciscoig 200 dollarsba kerülnek. Fort Smith és Fort Yuma közt minden mérföld után 10 cents felszámítatik. Minden utazó 40 fontnyi máhát vihet magával, a társaság azonban egyelőre nagyobb terheket nem szállít. Felszámíthatlanok azon előnyök melyek a személyek és levelek ezen rendes forgalmáról a Mississippi völgyben és a csendes tenger partjain lévő államokra várnak. Vajjon a legcsekélyebb térségi akadályokkal küzdő, és legrövidebb ut-e az, melyet itt kimutattuk, erre a Delejttü tisztelt olvasói maguk válaszolhatnak, ha térképét vesznek kezükbe. Egyik hibája, hogy nagyon hajlik délre. Létesítése által ugyan Missouri államnak némi engedmények adattak, és a szabadelmű sajtó erélyes tiltakozása következtében a szélső déli vonaltól eltértek ugyan, azonban az utnak vezetésében nyugot felé, e vonalt a Red Riwer melletti Preston-nál ismét feltalálni tudták. Az egyesült államok legfőbb postamesterének ide vonatkozó határozata által a déli államok roppant előnyöket nyertek, melyek a rabszolgatartó államokra nézve, és a rabszolgaság kifejlésére elláthatlan horderejük.

Előre látni lehetett hogy a főpostamester említett rendelete az ország egyéni vállalkozási szellemét fel fogja gerjeszteni, és hogy vetélkedők, sőt hogy más vonalokon még korábban fognak postai közlekedések támadni, mintsem a kormány az első szállítást elindíthatta volna. Ez csakugyan így történt. September 12-én indult el Kansas Cityből az első expedíció, számos kocsikkal és öszvérekkel, nem egyéb célból, mint hogy az óriási utvonal állomásait meghatározza, és helyről helyre az élelmi készleteket elrakja. A rendes közlekedés october 1-én kezdetét veendi Kansas Cityből egy nagyszerű szállítmánnyal, melyben Holden ur, a californiai törvényhozó testület tagja is részt veend.

Ambár tehát a középponti postavonal St. Louis és Memphistol Californiáig, melyet levelünk elején említettünk, feltűnő zajjal bejelentetett a világnak, és ambár elnök, ministerek, senatorok, képviselők, maga a vezénylő sajtó is úgy szólván komául állt mellette, e vállalat még sem igazolta a feszült várakozást, mert eddig még azt sem tudjuk bizonytal, vajjon a september 16-ára hirdetett expedíció elindult-e vagy sem. Egyéb hírt e vonalról nem tudunk, mint mely egy emigrans csapatra vonatkozik; ez — marháit vezetvén, — a szomjuság kínjai által a Lana el Estacado („nagy pusztá“) nevű sívárságon elszélyeztetvén, kéntelen volt megdühödt marháit öszelődözni, és annak vérért inni, hogy életét megmentse.

Az említett posta közlekedés, mely Kansas City-

bol Californiáig october elsején megnyitattik, magány vállalat, és South-Westbranch-nak neveztetik. Ezt a középpontinál már csak azért is jobbnak tartják, kivált ha tökéletesen felszerelve lesz, mert 15 nappal hamarabb érhetni Californiába, és mert amannál télen a hó nagy akadályokat tesz.

Nevezetes hogy Atchison városában (Kansas) éppen e pillanatban még egy más közlekedési társaság is alakulóban van, mely egészen külön utvonalt talált ki magának, és 4 nagy raktárt meg 12 közép állomásokat felszerel. A vállalkozók két kereskedő, kik mérsékelt vagyonnal ugyan, de rendkívüli erélyel megáldvák. Már ebből is láthatni, hogy az egyesült államokban mily élénk a haladási elem, és mennyire egy szőnyegre hozott eszme forrongásba hozza a legtávolabb embereket hogy közös célra működjenek. Bár melyike azt itt részint létesült, részint keletkező postai vonaloknak fentartsa magát, miután ez által a keleti államok összeköttetésbe hozatnak a csendes tengerrel, a világ kereskedés nagy lendületet nyerend, nem is kételkedik itt senki, hogy ezen vállalatok országunk legfontosabb eseményei közé tartoznak.

Végül emlitem, hogy Leawenworth Cityban új aranyláz kitört; a Rocky Mountains egyes részeiben t. i. aranyércek felfedeztetvén, a kalandor népség se-regesen oda költözködik hogy álmait rögtön valósíthassa. De erről máskor.

A Rajnamellékről sept. 26-án. Wiesbadenben voltam, a nassau hercegségnek már a romaiak által Fontes Matiaci néven ismert, meleg fürdői-pompás villái- és sétányairól emlékezetes fővárosában; mely noha csak 16,000 lakost számlál, az ide seregesen tóduló idegenek miatt, — kik itt fényesen élnek és sokat költenek és vesztenek, — europai hirrel bir. Mindenekelőtt a Cursaal, nagyszerű épület, tágas tánc- és játéktérmeivel, hosszú, oszlopokon nyugvó csarnokaival, — hol mindent lehet látni és venni, mit a szem megkíván, továbbá gyönyörű parkja- és ugrókutaival, vonta magára figyelmemet. Miután a csarnokban föl s alá sétáltam, bementem a híres játéktérmebe; sem nyerni, sem veszteni nem akarván, inkább csak emberisméret és tapasztalás végett, hogy lássam a helyet, hol a bűn nyilvánosan és felsőbb engedelemmel üzetik, s a hol nem egy családapa, vagy családanya, — mert a nők is játszanak, még pedig szenvedélyesen, — ásta meg sirját magának és családjának. Bemenvén, majd nem kételkedni kezdettem, ha nem tévesztetem- e el az ajtót, oly cse. l., oly figyelem uralkodott mindenütt; mert a játéknál és játéktérmeben, hol halomban fekszik a pénz a zöld asztalon, s az úgynevezett groupier-ek, csak úgy hányják vetik az aranyot és ezüstöt, mint a szegény ember a polyvát, hangosan beszélni nem szabad, s a ház szabályai ellen vétő idegen, főlügyelb egyenruhás szolgák által azonnal megintetik. Tehát magam is szép csendesen oda vonultam az asztalhoz, s azalatt míg a pörgetyű (roulette, mozgó keréken forgatott golyó, mely a nyerő számokat mutatja) utját bevégezte, tanulmányoztam azokat a szenvedélydúlla arcokat, melyek a pörgetyű megalapodásához, vagy a kártya eséséhez függesztették minden reményöket. Utá-

lat, valóban utálat látni a ferfit is, midőn alakját nyervágy, irigység és káröröm, vagy a kétségbeesés eltorzítja! — De hát mit mondjak a nőkről, azon szelid teremtésekről, kik csak akkor szépek és szeretetreméltók, ha homlokukról a szenteség, nyájasság, igénytelenség, szóval a házi és családi erények olvashatók; mit mondjak a nőkről, midőn őket korán reggeltől késő estig a játékházban látom, férfiakkal összevegyülve, a rouge et noir-tól föltételezni szerencsésüket; még ma talán arany karpereccel, és gyémántgyűrűvel, holnap pedig megfosztva a test, a lélek minden ékességétől. Hagyjuk-el, hagyjuk ezen fényes bünbarlangot; melyet elég volt egyszer látni és megútni, és menjünk tovább, hol számunkra szelidebb örömek kínálkoznak.

A középrajnai hangász egyleteknek ünnepélye van; egy e végre különösen rögtönzött és igen szépen fölékesített sátorban, melyben 600 énekes és énekesnő, és több mint 150 hangász jelent meg Darmstadt, Mainz, Mannheim és Wiesbadenből, hogy Lachner Vince mannheimi udvari karnagy vezetése alatt, Lehman Carolina k. a. wiesbadeni első udvari énekesnő, és Bruckner Dénes müncheni, Schneider Károly frankfurti és Lipp wiesbadeni jeles énekesek közreműködésével, hazánkfiának Haydnak „Die Schöpfung“ című nagy oratoriumát adják. A város és a polgárok mindent megtettek, mi által ezen ünnepély díszét emelhettk, és távol vidékektől érkező vendégeiket szíves fogadtatásban részesítették. Az utcák tele zászlókkal, a házak koszorúkkal, a roppant nagy sátor (Tonhalle) virágokkal, cimerekkal, és jeles német költők, Goethe, Schiller s. t. és zeneszerzők, Bach, Händel, Beethoven s. t. arcképeivel. Végre az óra 12-öt üt, az átellenben levő és igen szép kath. templomból kitudul a nép, és megy a Tonhalleba, hogy imádságát végezvén, a teremtés művét csodálja. Tudom hogy Haydn compositiója nem mindenütt nyert egyenlő helyeslést és elismerést; sőt némelyek azt unalmasnak és hosszadalmasnak is tartják; de én nem mások véleményét, hanem saját érzésemet követvén, örömmel és figyelemmel kísértem a világosságnak a sötét chaoszból kibontakozását, és hálával telt el kebelem, midőn a mennyei atyának mindenható szavára: „Es werde Licht!“ a borúra derű következett. Igen: Legyen világosság!.... gondolám magamban, és elmélyedék... Merengéseimből csak a „Dich beten Erd und Himmel an“ allelujái ébrettettek fel; és én enyhülve távozám. Ki gondolná, hogy bizonyos körökben még a zeneegylet is ellenszenvre talált! Mért? Mert a rokonfajú népeket, — habár csak szellemi kapcsolatokkal, — egyesíti, azon régi elvnek ellenére: „Divide et impera.“

És most engedje meg t. szerkesztő ur, hogy felköszöntsek önnek egészségére, a Kochbrunnen, mint leglátogatottabb forrás 56° R. hővizéből; mely mindgyárt a Römerbad mellett vagyon, és rendkívül sós tartalmánál fogva valódi orvosság. Azután látogassuk meg a Neroberget, Wiesbadentől 1/2 órányira eső halmot; hol a hagyomány szerint Nero császár erőssége állott; mely azonban most már csak nevéből ismeretes. Ugyanitt az uralkodó herceg, első nejének, Elisabetha Michaelownának tiszteletére, egészen keleti stílusban, pazar fényvel, pompás sirboltot és görög kápolnát állított. A kápolna Hoffman wiesbadeni építész műve; belül egészen márvány falak és padozat — s a legszebb fresco képekkel. A leggyönyörűbb mű, mit Olaszországon kívül láttam. A kápolnában éppen a sirbolt fölött, az

elhunyt hercegnő hallottas ágya és életnagyságu alakja, carrarai márványból, Hopfgarten E. remeke, ezen fölrással: Elisabetha Michaelowna, Herzogin von Nassau. Großfürstin von Russland, 1852. készült. Az oroszok azt követelik, hogy a kápolnát, hol az elhunytak üdveért évenként gyászmisék tartatnak, Miklós cár építtette; mit azonban a kápolna öre indignációval utasított vissza, és csak Russische Eitelkeitnek nevezett. Nem lehetne-e a két véleményt megegyeztetni, az az: hogy a herceg orosz pénzen építtette?.. Egyébiránt akárki építtette, annyi igaz, hogy fejedelemhez illő mű.

Pados.

Drezda julius hónapban 1858.

(Folytatás.)

Ugy vélem: hogy a rafaeli Madonna alakján a felmagasultság, Holbeinén ellenben a szeretet, s alázatosság kitünőbb, a szűzies kedesség azonban, mely nélkül becses Madonna-kép nem gondolható, mind kettőt átömlí.

Ezen égi Madonnától kezdve le a világi Madonnáig, sajátos fokozatot találhat fel minden figyelmes szemlélő a képtárban, nem kontár hanem nagyhirű művészek ecsetétől. Így Murillo Esteban Madonnája 607. sz. mintegy öszveköti kapocs az isteni, s emberi Madonnák közt. A szent szűz szentsége fényugara, angyalok, szentek, sőt emberek környezete nélkül nem oltáron, hanem oszlopos csarnokban, emelkedett heiyen, egyedül ül, s az álló kisded Krisztust ölében tartja. Az anya áhítatos pillantása, s jobb keze jelentős ujjmutatása a csecsemőre, melyel a Megváltó kiségét mintegy tudunkra adja, különböztetik őt csak meg közönséges anyáktól, s ezen különbségek még is elegendők, hogy a jeles műben a Madonnát felsmerjük.

Van Dyck Madonnájában 930. sz. már valóságos földi Madonná királynőt, fején koronával, kezében jogarral, testét borító királynői köpenyvel, mindennapos kifejezésű arccal szemlélünk magunk előtt, ki reá támaszkodó mezítelen gyermekét artja maga előtt.

És a képesarnok pompás termeiben járdalásom közt feltűnt, hogy a nőszépség eszményképei valamennyi festményén szöke, s nem barna vonásokban ábrázolvák, holott élettapasztalás szerint valódi szépség oly gyakran tűnik elő barnák soraiban is. Az említett Madonnák mind szökek. Így Correggio érdemlett nagyhirű kisded Magdolnája 134. sz. melyet a híres képtolvaj Wogaz, tán éppen kicsinysége miatt, több év előtt ellopott, és mely a bünbánó nőt corregiói remek világításban, könyökre támaszkodva fekvő helyzetben, s olvasva tünteti szembe. És Mengs kor és vetélytársa Battoni Pompejónak hatásos Magdolna képe 110. sz. melyen a szentet sziklabarlang előtt hasonlólag fekvő, kezeit öszvekulcsolva, e mellett azonban ingboritekátul felszabadított jobb vállal, mellet, és bal vállára le ömlő buja hajazattal szemléljük.

(Vége következik.)

T Á R C A.

Az achemenidák utóda.

Irtá

T h ö b e y.

(Folytatás.)

Most Bérám, Kozrev és a nemes urak közeledének. Arcaikon levertség és szomorúság foglalt helyet.

Most megmutathatjuk hogy választott királyunkhoz hitek vagyunk, szóló Ithamitras; ki igaz perzsa, az utolsó vércseppet áldozandja Ardesirért és a hercegnőért.

Igen, utolsó vércseppünket, mondá erre Sizamnes; de mit ér az ha nem menthetjük meg. Mielőtt a nyilt harcot elkezdjük jó lesz más megmentési módon gondolkodni.

Még nem lehetetlen a menekvés, szóló Orontabates; kertfalamban legtovább részében egy kis ajtó van, mely sűrű bokrok által lévén körülvéve, nem hiszem hogy az ellenség észrevette volna. Ez ajtótól kelet felé egy keskeny gyalogút nyúlik, mely egyenesen a síkságra vezet. Ha néhány órai gyaloglástól nem ijedsz vissza, hercegnő, úgy megmenekülhetsz. S ha azután beeresztenék az ellent, az miután siker nélkül átkutatta a várat, elvonulna, s ekkor utánatok küldeném a lovakat, melyeken azután vagy vissza jöhettek vagy folytathatjátok utazástokat Persis belsejébe, hol Ardesirnak úgy hiszem teendői vannak.

Ha e terv megnyerte tetszésedet, hercegnő, folytatá Orontabates, úgy azonnal végre hajthatjuk azt; ellenkező esetben mindnyájan készen vagyunk, vértünk utolsó cseppét ontani éretted.

Oh nem bánom, ha Indiáig kell is gyalogolnom, csak ne engedjétek hogy vissza hurcoljanak tömlőcömbe.

Kövessetek tehát, szóló Orontabates s egy kulcsot vonva elő övéből, előre haladt. A hercegnő, Ardesir, Bérám, Kozrev és a perzsa urak követték.

Néhány perc múlva elérte a társaság a kert túlsó végét, hol Orontabates egy a falban lévő, alacsony ajtóra mutatva szólott:

Itt válunk el egymástól. Az ég vezéreljen, Ardesir, és adja hogy minél előbb viszonzássunk. Ha egykor fegyvert fogsz a zsarnokok ellen, ne feledd hogy e várban nyolc perzsa nemes, kiknek mindegyike néhány száz páncélos harcost állíthat ki, ajánlkozott szolgálatodra.

Szép hercegnő, kiért ezer szív dobog, folytatá Parmys-hoz fordulva Orontabates valódi keleti udvariassággal, Anahid a szép hölgyek védistennője, óvjon meg gonosz emberek fondorkodásaitól.

Isten veletek, isten veletek!

A hercegnő, Ardesir s két barátja kiléptek az ajtón, mely megettök becsukódott. Sűrű bozóton kellett áttörniök; ebből nem sokára kiértek egy szép gyepes helyre. Előttök keskeny, beláthatatlan hosszúságú gyalogút nyúlt; kelet felé belső Perzsia síksága terült el térképhez hasonlóan a magas hegytetőn állók előtt; minden várost, minden falut ki lehetett venni.

Amott van Persepolis, és amott Kurusgerd, szóló Bérám a megnevezett helyek irányában nyujtva ki karját.

Alig haladtak szükevényeink néhány lépést a gyalog ösvényen, midőn egyszerre vad kiáltások közt partharcosok, számra mintegy hatan, ugráltak elő a bokrok közül s a hercegnőre rohantak.

Kozrev, ki legközelebb állott Parmyshoz, elejébe vetette magát, de egy parth oly erővel ütötte dárdáját az óriási

testü perzsába, hogy a dárda vége hátán jött ki, s Kozrev egy hang nélkül halva rogyott össze.

Most, mielőtt Ardesir és Bérám gátolhatták volna egy izmos parth felkapta a hercegnőt s elfutott vele, a többiek pedig Ardesirt tartóztatták vissza.

Ardesir, Ardesir segits! segits kedvesem! Ardesir férjem! hangzott a távolból Parmys esengő szava.

Ardesir és Bérám, az előbbi vérből forgó szemekkel s tájtéző ajakkal, törtek a hátramaradt parthokra. Néhány pillanat múlva már elesett dühös csapásaik alatt egy parth harcoss.

Ardesir, szóló ekkor Bérám, mialatt egyik ellenfelének karját átdöfé s ezáltal ártalmatlanná tevé, vonúljunk vissza, mert ha ezekkel a gyávákkal megbirunk is, ha segílyt fognak kapni, mi kétség kívül megtörténend, bizonyosan elfognak vagy levágnak bennünket, s gondold meg Ardesir, hogy életed a hazáé.

De Ardesir nem hallgatott barátja szavára s fogcsikorgatva folytatta a harcot s egy pillanat múlva ismét véreből hevert egy parth, Ardesir kardja által keresztül döfve. A hátramaradt parthok azt tartották hogy ha akkor, midőn még öten voltak, nem bírtak e két perzsával, most midőn csak ketten vannak még kevésbé fognak megbírni velök, s ez okból jobbnak tartották megfordulni s a pancélozott lábaikból hitelhető legnagyobb gyorsasággal elfutni. Ardesir utána akart rohanni, de Bérám erővel tartá vissza.

Mit akarsz Ardesir? mondá Bérám az arcából kikelt ifjú perzsának, mi ketten nem szabadithatjuk meg Parmyst. Jer Ardesir, jer haza Kurusgerdbe, ott laknak barátaink, kik egytől egyik készek éretted meghalni; ezek segítségével fogod megszabadítani kedvesedet.

Ardesir, kinek lelkében a kétségbeesés most csendes fájdalomnak hagyott helyet, lecsüggesztett fővel gyermekként hagyta magát vezetni barátja által, ki karját az övébe fűzve vonszolta maga után.

A két perzsa gyorsan haladt a gyalog ösvényen lefelé. Néhány óra múlva elérték annak végét és a síkságot.

Szegény Kozrev, sohajtott fel Bérám önkénytelenül.

Hol van Kozrev? kérdé Ardesir ki most először szólott mióta Orontabates kertjét elhagyta.

Kozrevet leszúrták a parthok.

Kozrev! barátom! kiáltá Ardesir, hangos zokogásba törve ki, esküszöm hogy meg foglak boszulni.

Siessünk, szóló Ardesir, lépteit gyorsítva, siessünk, hogy még a következő éjjel elérhessük Kurusgerdet.

Most elérte a két perzsa a gyalog ösvény végét; itt állottak Orontabates lovászai a kocsival s két hátsó lóval.

Ezek nem a mi lovaink, szóló Bérám midőn megpillantá azokat, Orontabates saját lovai közül küldött s mint látom a mieinknél sokkal nemesebb állatokat. Ezt valóban jól tette, mert a mi fáradt lovainkon nem érhattük volna el ez éjjel Kurusgerdet.

A kocsiira nincs szükségünk, mondá Ardesir elfojtott hangon Orontabates lovászainak, mialatt nyeregbe veté magát.

* * *

A nap már régen lenyugodott s most a hold sugarai kölcsönöztek ezüst fényt a síkságnak.

A láthatár végén egy fehér pont tünt fel azon irányban melyben Ardesir s Bérám vágattak. Midőn közelebb értek hozzá, azt hívék hogy márványszobor.

Ezen, a hold fényében havas fehérséggel tündöklő,

mozdulatlan alakban végre a mágusra ismertek, kit szokott fehér öltönye fedett.

Ardesir és Bérám megállíták lovaikat midőn elérték a mágust.

Ardesir, itt az idő! Fogjál fegyvert. Cyrus kardjával kezdedben s Perzsia népétől követve, kevés ellenállásra találansz. Ardesir, szabadítsd meg hazádat és szabadítsd meg kedvesedet.

Megteendem, szolt Ardesir komor hangon.

A mágus búcsút intett, s a két perzsa tovább vágatott.

IX.

Még ragyogtak a csillagok, midőn Ardesir és Bérám elérék Kurusgerdet. Ardesir gyorsan felsietett a dombon melyen a bírói lak állott. Szaszán háza most üres és lakatlan volt; Ardesir benyitotta az ajtót s belépett; az ifjú perzsa a koromsötétség dacára tapogatódzás nélkül megtalálta a falon függő kürtöt.

Ardesir kilépett az-ajtó elé s megfűtta a kürtöt.

Néhány pillanat múlva megtelt a tér férfiakkal és nőkkel.

Hah! Ardesir, te itt? kiálták csodálkozva a perzsák.

Isten hozott, Szaszán fia, hangzék mindenfelől.

Perzsák, szolt Ardesir ünnepélyes hangon, emlékeztek-e még hogy mit mondatok, midőn a parth király seregéhez kellett csatlakoznom, midőn könnyezve váltam el tőletek? Ormuzdra fogadtátok hogy fegyverrel törendjétek az utat mely Irán trónjához vezet. Perzsák! egy óriás erejét érzem magamban; megrázandom az oszlopot melyen az arzacidá trón nyugszik s porba fog hullani a büszke alkotmány, hogy romjai közül egy ragyogóbb, dicsőbb emelkedhessék. Barátim, itt az idő, ragadjatok fegyvert; s Perzsis szabad lesz.

Tehát végre felfortt ereidben őseid vére! szolt az öreg Bámán és lelkesedve kiáltá: Éljen Ardesir, Irán királya.

Éljen Ardesir, Irán királya, a királyok királya! kiálták a perzsák.

Kobad, Dikrán, Tiruz, szolt Bámán, vessétek magatokat lovaitokra s vágassatok a szomszéd falvakba. Hirdessétek mindenütt fenhangon hogy Ardesir, az achemenida, kezében Cyrus kardjával, vissza küzdí őseink trónját; s ősz fejemet merem zálogul letenni, hogy néhány óra múlva ezer, s néhány nap múlva tíz ezer kard fog éretted villogni Ardesir.

Néhány perzsa ifjú gyorsan távozott a szomszéd falvakba.

(Folytatás következik.)

Irodalom és művészet.

† Hír szerint valaki Moore Tamás költeményeinek fordításával foglalkozik. Adja isten hogy mielőbb lásson a fordítás napvilágot. De mikor fognak irodalmunkban Burns, Byron, Shakespeare, Tasso, Milton, Shelley, Heine, Beranger stb. is fordítva lenni! Tudomásunk van, hogy sok jeles külföldi remek költő magyar fordítása létezik egyik vagy másik hazánkfianál kéziratban, de nem lel kiadóra; pedig mind hiába; irodalmunk mindaddig csonka lesz, valameddig a fordítást is idegen mediumon keresztül kell nyernünk, az az meddig a magyar az angol, francia, olasz stb remekirókat német fordításból kéntelen megismerni.

† Egy dunántúli völgegyény jegyesének száz darab diszkötésű eredeti magyar könyvet adott jegyajándéknak. Ez kövételre igen nagyon méltó példa, és az ajándékozót szintoly annyira tiszteli, mint azt, ki oly ajándékban nagyobb gyönyört talál, mint holmi piperében.

† A sz. István társulat okt. 7-én tartotta az idei nagygyűlését. A helybeli és vidéki papság, világi urak, tisztviselők, írók, tudósok szép számmal voltak jelen. Gr. Károlyi

István elnök gyengélkedése miatt meg nem jelenhetvén, főt. Danielik János kanonok társulati alelnök elnökölt. Országfejedelmi biztosként Gálfy György helyt. tanácsos jelent meg. — Az elnöki előadás szerint a társulat 10 évi főállása óta összesen 134 különféle munkát 1,545,149 példányban és 12,637,441 ívszámmal állított ki, mihez még egy milliónál több szentkép járul. A tagok tényleges létszáma 4701, ezek közt 192 alapító, 77 tiszteletbeli s 4432 rendes tag van. — A választmányi határozatok több kevesebb beleszólás mellett közgyűlési határozatokká emeltettek. — Olvastattak különféle jegyzékek, nevezetesen, hogy a már megjelent munkák díjazásán kívül, kéziratok díjazására 3992 frt; a végrendeleti hagyományok összesen 3149 ft. 21 kr. p. p., az alapítványok 3157 ft. 30 kr-ra mennek. A bukovinai telepéseknek már megérkezett 9 gyermekéről lehető legjobban lesz gondoskodva. — Az évi tagdíj 3 ft. 15 ujkracárban lön megállapítva. — 1857/8-ki évben a bevétel a kiadást 4253 ft. 25 krral haladta meg. A társulati tőkepénzek összege 19,200 pft.

† E héten jelent meg Chájruallah efendi mostani közoktatásügyi miniszter „Ozman birodalom története“ című munkájának 11-dik kötete, melyben a nagy Szulejmán korszakát tárgyalja. Az egész nem valami rendkívüli munka, — írja a P. Napló stambuli levelezője — és csak annyiban tartom említésre érdemesnek, minthogy többek közt állítja: hogy Buda első bevétele után a törökök onnét 3 szobrot (2 fiatal és egy öreg vitéz lóháton) a budai kir. palotából, 2 nagy gyertyatartót, s több márványoszlopot cipeltek el. Szerinte a szobrok a híres „átmejdán“-ban, a gyertyatartók pedig „Aja Zofia“ fő szónokszéke előtt léteztek. E sorok írója a nevezett tárgyak felkutatását nem mulasztandja el, és a lehetséges eredményt hontársaival hiven közlendő.

Heti szemle.

— A nemzeti színház tagjai „színházi közlönyt“ szándékoznak kiadni, melybe csupán színészekről fogadtatnak el dolgozatok. Ennek csak azon jó oldala van, hogy a színészek kölcsönösen bírálhatják meg szerepeiket e lapban.

— A hevesmegyei gazdasági egyesület megalakult.

— A francia orvosi lap szerint a sebre tett szén tüstént enyhíti az égés által támadt fájdalmat; huzamos ideig rajta hagyva pedig meggyógyítja azt. Tudomásunk van, hogy szintén ezen szolgálatot teszi a tyuktojás fehérre is, ha a seb vele azonnal bekenetik.

— Éjszakamerikában, Nascwille városában gymnasiumféle iskola állítatott fel, mely békés megyei gyulai születésű Kocsis Sándor tulajdona. Említésre méltó, hogy intézetében sokan tanulják a magyar nyelvet. (Napkelet.)

— Bécsben nov. 1-sőjén egy hazánkfia, Ernusz Imre politikai s szépirodalmi hetilapot indít meg, — mint a Napkelet írja. — Egy jeles vállalattal több, mely hazai irodalmunknak buzgó képviselője leend. Mondhatjuk rá: vidéki lapjaink szaporodnak. Örömmünket azonban a V. U. felére lóhasztja le, mely szerint e lap magyar érdekeket képviselend ugyan, de német nyelven leend szerkesztve.

— Mayerbeer „Ördög Robertje“ a párisi nagy operánál eddig 400 előadást ért, és összesen 4 millió frankot jövedelmezett.

— Egy angol utazó Wilhelmshöhen Cassel mellett vakmerőségeért csaknem életével adózott, és pedig fölötte saját-szerű módon egy óriás testében. Nem elég hogy a 30 láb magas Herkules öblös rézállvány buzogányába mászott, hanem vezető és kíséret nélkül lévén, még az óriás szobor fejébe is fölment, de sulyegyent veszítve a Herkules ballabának alul elzárt üregébe bukott le. Itt a nagy melegség miatt csaknem megfulladott, és csak hosszabb idő folytán már a halálos kétségbeeséshez közel, kötelek segítségével nagy fáradsággal vonathatott föl onnan.

— Belföldi lapjaink szintén több részleteket hoztak, az „Ausztia“ nevű gőzhajórol, mely september első napjain az atlanti tengeren elégett. Az összes személyzetből, mely e hajon utazott, csak 69 ember mentetett meg, a többi 500 mind odaveszett. Egy megmenekült angol előadása szerint a veszély idején a zavar és fegyelmetlenség rendkívüli volt, ki is azért a német tengerészet állapotjáról nem a legajánlandóbbakat beszél. A hajon utazott egy magyar is, Herman nevű iglói kereskedő, nejevel és hét szép gyermekével. Miután a magyar ember nejét megölelé s ez a tengerbe ugrott, felnőtt hat gyermekét egyenkint megáldá, kik egyenkint ugrottak a hullámokba, s végre legkisebb gyermekével karján legutolsó hanyatlott az atya sírjába. Az egész borzasztó catastrophe, melyben a halált tűz vagy víz közt választani kellett, egy negyed óra alatt érte végét. A kérdéses hajó egy hamburgi részvénytársulat tulajdona volt.

— Torontóban fekvő Szent Györgyről, Ernesztházáról stb. 120 sváb család Oláhországba fog kivándorolni, Verényi pesti hazánkfia által ugyanott vett jószágaira; a ki minden egyes telepedő családnak 32 lánca vetnivaló földet, 3 lánca legelőt, egy láncot ház-helynek, négy vonómarhát, 1 tehenet, 1 disznót és készpénzben 100—200 pftot ad, oly feltétel alatt, hogy a kivándorlók mind ezt két esztendeig szabadon a maguk számára használhassák, ezután pedig a földesurnak 22 napot robotolni tartozzanak és dézsmát fizetni.

— Ujvidéken f. hó 10-én éjjel M. Sári kocsmárosné nyakán és mellén ejtett több késszurással megöletett. A bűndíjauk 20 pftot találtak az áldozatnál.

— Az új pénz behozatalának előestvéjén állván, mi is tanácsot adunk olvasóinknak a régi pénzértéknek az újabbra való átszámítására. Akármely pénzösszeget pengő pénzben osztrák értékre átváltoztatható, ha amaz 21-el sokszoroztatik, és 20-al felosztatik. Például $1000 \times 21 = 21000$, ezt felosztva 20-al, kijön 1050: az az 1000 forint pengő pénz annyi mint 1050 ft. osztrák értékben. Tessék ezt bár mily öszveggel kísértetni. És azt fejbe tartani minden esetre előnyösebb, mint a sok tabellákkal a zsebeket megrakni.

— Somssich Miklós és gróf Széchenyi Gyula engedélyt nyertek egy somogy megyei fiók gazdasági egylet alakítására.

Temesvári ujdonságok.

* A gazdasági egyesület multkori választmányi gyűlésében arról tanakodott, vajjon miként volnának a sok marhalopások megszorítandók. Alkalmul szolgált a cs. k. helytartóság felszólítása eziránti véleményadásra. E tárgyban már a koronaország öt megyei hatósága és a temesvári városi tanács is nyilatkozott, még pedig így, hogy három hatóság a marhalopások megszorítására vonatkozó törvények tökéletes eltörlését kívánta, miután a kívánt célnak meg nem felelnék és a gazdára nézve sok alkalmatlansággal járnak, a hivatalokat pedig irkával terhelik; három hatóság pedig fentartani kívánta ezen törvényeket, miután általuk sok ízben a lopások fölfedeztettek. Ez utóbbi véleményhez csatlakozott a gazdasági egyesület is, ki ha feltétlen célszerűséget nem is tulajdoníthatott a mostani intézményeknek, ezek még is némi óvszerűl szolgálnak a marhatulajdonosnak, és azért erre vonatkozólag még néhány javaslatokat terjesztett alá a helytartáságnak.

* Színházi játékrend. F. hó 26. Norma, opera. 27. Wie mans treibt, so gehts, bőhozat. 28. Meister Friedefahrt und seine Familie, új színjáték Wernertől. 29. Lucrezia Borgia, opera. Grinzweil k. a. a pesti színpadról mint vendég éneklendi a címszerepet. 30. Der natürliche Sohn, új színjáték Dumastól. 31. Wäschermedel, bőhozat. November 1. Der Werkelmann und seine Familie, új bőhozat. 2. Der Müller und sein Kind, színjáték Raupachtól.

☞ Színház referádánkban ez alkalommal rövidek leszünk. F. hó 19-én. Ein Lustspiel című vigjáték adatott, szer-

zője Benedix, mely a szerepek jó kiosztása, és a szereplők szorgalma következtében igen jó hatást tett a közönségre. Kitűnőek voltak Lenz k. a. Lazzer és Heimritz urak. A második felvonás után és a darab végén Sárközi Ferenc jeles zenebandája országszerte ismert játékaival vidított fel bennünket, különösen kedves volt a Kunok operából adott egyveleg. F. h. 20-án Zampa opera adatott, igen gyengén, 22-én a „Grille“ című ismert szindarabot láttuk; Lenz k. a. mint Fanchon Vivieux a főszerepet bírván oly remekjátékot fejtett ki, hogy a közönség élénk elismerésével találkozott. 23-án a Zsidóhölgy helyett Ördög Robertet hallottuk. A hangászkar ez uttal nagy figyelemmel működött; Norsed k. a. mint Alice derekasan megállt, sőt English ur is mint Raimbeau aratott tapsokat. Reszler ur mint Robert már a második felvonásban tompa hangon énekelt, mi annál bajosabb, minthogy annak különben sincs magassága. Az előadás fénypontjai voltak Reichmann ur (Bertram) és Friedrich asszony (Isabella) szerepei. Közönségünk az elsőnek remek énekeiránt nem volt elegendő elismeréssel. Reichmann ur oly Bertram, ki a miéknél sokkal jelesebb színpadokon fogna becsületet aratni. Friedrichné ugy szólnán felvillanyozta a hallgatokat, nem is méltatlanul, és a háromszori kihívás a művésznő érdemlett kitüntetése volt. — Végül kérjük még az igazgatóságot, hogy annyi bécsi bőhozattal ne faggasson bennünket; ez a legalvalóbb tápla, melyel valakit kínálni lehet, és éppen ezt hetenkint kétszer, tán háromszor is le kell nyelni. Ha közönségünk nagyobb része német ajku is, még sem vettünk benne észre oly darabok iránti előszeretetet.

Kereskedelmi hírek.

Baja, october 20-án. Miután kevés termény hozatik piacra, a hangulat igen nyomott, s nevezetes nem közölhető; minden terménycikkben valami kevés, de alig említésre méltó mennyiség jött forgalomba, még pedig a mult héten apró vételek buza, köles és néhány ezer zab a jelentett árak szerint. A buza ára 10 — 10 ft. 45 kr. Rozs 6 — 6 ft. 30 kr. Kétszeres 6 — 6 ft. 15 kr.; árpa 5 ft.; zab 4 ft. 51 kr. — 5 ft.; köles 6 ft. pesti mérő szerint és váltó pénzben.

Temesvárott az üzlet napról napra halványul, a Buza mérőjének ára (88 fontos) 8 ft.; a 78 fontos 6 — 6 ft. 15 kr. Kétszeres 74 fontos 5 ft. 22⁴/₅ kr. Rozs 66 fontos 3 ft. 45 kr. Árpa 44 fontos 3 ft. Zab 44 fontos 3 ft. Tengeri 84 fontos 3 ft. 5 kr. váltó pénzben. A finom liszt mázsája 16 ft. zsemlyelisz 12 — 12 ft. 30 kr. közönséges liszt 8 ft. Egy mérő borsó, vagy lencse 15 fr. bab 10 ft. köles 17 ft. 30 kr. burgonya 4 ft. buzadara 18 ft. 45 kr. árpadara 15 ft. Egy mázsa széna 6 ft. 15 kr. Az usztatott tölgyfa öle 22 fr. 30 kr. Kemény faszén mázsája 3 ft. 20 kr. Kőszén 4 ft. váltó pénzben.

Szerkesztői távirda.

Zs. Pál urnak Ó Kanisán. A hiba forrására ráakadtunk. — reménylünk hogy ezental a lap küldésében nem lesz hiány, melyet különben nem is mi okoztunk.

H. Miksa urnak Pécsen. A levelező működését még mindig hiába várjuk.

N. Soma urnak Selmecen. Kéziratjait használni fogjuk; mi a velünk közölt irodalmi tervet illeti, sietni fogunk eziránt nézetünket levélben kifejteni.

A. . . József urnak N. Szt. Mártonban. Sziveskedjék értesünkre adni, hogy mi célra küldött nekünk 9 pftot.

P. István urnak Belényes-en. A kívánt tudósított. a lap homlokáról megértheti. Levelezői ajánlatját szivesen fogadjuk.

T. c. Előfizetőinknek. Többszörös tudakozás következtében ki nyilatkoztatjuk, hogy a Delejti teljes számú példányaival még egy ideig szolgálhatunk, az ötödik számnak kivételével, mely egészen elfogyott. Azonban e számot újra nyomtatjuk, ha legalább 10 új előfizető jelentkezik. A hiányzó számokat, a meddig a készlet tart, szivesen pótoljuk.

Kiadó és felelős szerkesztő Pesty Frigyes.